

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalæ, 1644

Sect. 2. Vtrum Angeli voluntas primo instanti ſuæcreationis fuerit libera,
etiam ad peccandum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

se. per aios; veneficia, homicidia, & alia rationi manifeste contraria. licet ad hæc perpetranda inducantur sæpissimè dæmones ex motu sui status præternaturalis, nempe damnationis: cum tamen habeant in eo statu voluntatem eandem, quam in statu naturali ante peccatum, siquidem nihil naturalium per peccatum & damnationem amiserunt: sequitur, eandem voluntatem in statu naturali constitui posse indifferentem circa huiusmodi objecta, sibi libus boni vel mali circumstantijs indura, & circa illa posse similiter affici.

16. Adde non tantum posse malè graviter affici, & peccare mortaliter, verum etiam leuiter & venialiter, intra naturæ ordinem, circa objecta proportionata. Nimirum quia liberi sunt ad appetendum inordinate objecta leuiter equè ac graviter mala. Nec obest quod nonnulli obijciunt, naturalem dignitatem Angeli reddere graue quodcumque illius peccatum. Etenim maior est dignitas gratiæ, & iustitiæ supernaturalis, naturali dignitate Angeli. De tamen iusti possunt peccare venialiter. Non item obest, quod in Angelonullus sit passio, nullauè ignorantia circa transgressionem præcepti naturalis. Nam inde non sequitur, quod Angelus peccet per purum contemptum. Siquidem in leui alioq; transgressione alia sunt quæ possunt placere præter contemptum, vt defectatio, vel honor. Quod verò Angelus careat ignorantia, non facit vt peccatum de se leue, sit illi graue. Quin potius hoc ipso quod non ignoret, scit peccatum esse leue. Non obest denique quod ait D. Thom. 1. 2. quæst. 89. art. 4. Angelos semper actionem suam referre in vltimum finem: & cum nequeant peccatum referre in Deum, debere referre in alium finem vltimum: ideòque mortaliter peccare, quia mortale est constituere suum vltimum finem in alio, quàm in Deo.

17. Respondeo enim primò, non esse necessarium, vt Angeli absolute omnes suas actiones referant semper, & quouis actu in vltimum finem. Possunt enim, æquè ac nos, siltire in finibus inferioribus, non cogitando de vltimo. Loquor de vltimo simpliciter, de quo obiectum procedit. Notandum enim finem vltimum esse duplicem: Vnum simpliciter totius vitæ, ad quem se & sua omnia debet quisque referre, nihilquæ vnquam admittere quod sit eius affectioni contrarium. Alium, secundum quid & in suo ordine, in quo nimirum vltimò siltit intentione. Piori modo peccatum mortale est habere alium finem vltimum, quàm Deum. At non posteriori: imò ne quidem est de se peccatum veniale. Neque enim necessarium est in quacunque actione, vel intentione, de Deo cogitare vt de fine vltimo simpliciter, & ad Deum referre actionem illam, cæteraquæ omnia. Nec verum est finem vltimum simpliciter se habere omnino & vniuersalissimè respectu cæterarum omnium actionum, sicut principia se habent respectu

conclusionum, si sermo sit de conclusionibus formaliter sumptis quæ talibus. Etenim conclusiones, quæ tales, non habent vnde cognoscantur sine principijs quæ sunt illis ratio formalis cognoscendi. Ac bona inferiora, vel mala, hæc seipsis amabilitatem aliquam, vel odibilitatem, citra respectum ad finem vltimum aut summum bonum: vt fustis exponemus in tract. de beatitud. Consentiant Suarez lib. 3. cap. 8. vbi D. Thomam in eandem sententiam adducit: Valquez 1. 2. quæst. 89. art. 4. De Salas ibidem tract. 13. disp. 17. sect. 4. num. 23.

Suar. Valsq. Salas.

SECTIO II.

Verum voluntas Angeli primo instanti sue creationis fuerit libera, etiam ad peccandum?

18. Dico primò, Angelum potuisse liberè operari eodem instanti, quo primò creatus est. Probat, quia causa libera non minùs possunt operari cum primò habent omnia ad agendum necessaria, quàm causa naturales seu necessariæ. Atqui causæ naturales operantur cum primò habent omnia necessaria: & si habent primo instanti quo sunt, operantur eodem instanti: vt sol illuminauit eodem instanti quo creatus fuit. Ergo causa libera possunt operari eodem instanti quo creantur, si tunc habent omnia ad liberè agendum necessaria. Potuisse autem Angelos primo instanti sue creationis habere omnia necessaria ad liberè agendum, probatur, quia illo instanti habent intellectum perfectum, capacem intelligendi objecta proportionata sibi, disposita & voluntatem capacem amandi, vel respiciendi, aut non amandi eadem objecta. Neque defuerunt illo instanti objecta proportionata sufficienter disposita ad cognoscendum, habuerunt enim tempus, & alios Angelos, & alia quædam simul cum illis creata, & ea quorum species congenitas a Deo acceperunt, ex quibus etiam potuerunt Deum cognoscere naturaliter. Cum autem objecta creata, atque etiam Deus ipse confusè viderentur & analogicè cognitus, non necessitent voluntatem Angelicam ad sui amandem, vt ostendimus sect. præcedenti, possitque in omnibus cognoscere rationes propter quas possit amare, vel non amare, aut etiam respicere & auersari: erit voluntas Angeli libera ad amandum, vel non amandum huiusmodi objecta, cum illas rationes considerat. Quare Angeli naturaliter spectati possunt primo instanti sue creationis exercere libertatem, siue quoad exercitium, siue quoad specificationem.

18. Angelus potuit liberè operari in primo instanti creationis.

19. Confirmatur, quia exercitium libertatis non requirit prius tempore cognitionem objecti liberè volendi, aut consultationem circa rationes volendi aut non volendi: alioqui Deus non habuisset ab æterno exer-

19. Libertas non requirit cognitionem prius tempore, sed natura.

Potest etiam venialiter peccare.

D. Thom.

Finis vltimus duplex: simpliciter, & secundum quid.

Non tenetur operari & in omni actu intendere finem vltimum simpliciter.

citium suae libertatis, sed necessaria tantum est prioritas rationis, vel naturae seu dependentiae, inter cognitionem & volitionem liberam: quatenus cognitio obiecti est conditio necessaria, ut voluntas liberè circa ipsum versetur. Neque opus est consultatione inquisitione, ubi obiectum clarè apparet. Confirmatur secundò, quia ex communis sententia Theologorum, Angeli fuerunt iustificati primo instanti suae creationis, non sine libera ipsorum cooperatione, naturae tantum ordine suae, ut dicemus disput. 43. sect. 1.

20. Potest peccare angelus eodem primo instanti. Vide infra num. 26. & seq.

Dico secundò, Angelos naturaliter spectatos potuisse peccare primo instanti quo creati sunt. Probat, quia Angeli spectati naturaliter possunt peccare post primum instanti suae creationis, sicut de facto multi peccarunt. Ergo suspicetiam peccare primo illo instanti, quia tunc habent eandem libertatem de se libilem in malum, & non aliunde necessitam ad non peccandum. Nihil enim aliud est, propter quod naturaliter aut moraliter impossibile sit eos peccare illo instanti, ut patebit respondendo ad argumentis contrariae sententiae. Confirmatur, quia voluntas Angeli est libera primo illo instanti, tam quoad specificationem, quam quoad exercitium, circa obiecta & varias eorum rationes boni vel mali, ut ostendimus praecedenti conclusione. Ergo potest tunc liberè amplecti propter delectationem, aut commoditatem, id quod propter honestatem respiciendum esset: velmittere id quod secundum dictamen rationis faciendum esset. Consentunt in hanc assertionem Molina & plures alii ad quaest. 63. art. 5. Vasquez disput. 236. cap. 3. & Suarez lib. 3. c. 9. num. 3. post Scotum in 2. dist. 5. quaest. 2. §. Teneo igitur: Gregorium ibidem quaest. 10. art. 2. Capriat. dist. 4. quaest. typica art. 3. dub. 1. & alios Nonnulli.

20. Contra primam conclusionem sentiunt Magist. in 2. dist. 25. lit. B. Hugo Victor. lib. 1. de sacram. p. 5. cap. 22. & Bonavent. in 2. dist. 3. secunda pars dist. art. 1. quaest. 2. ad 3. existimantes, voluntatem non esse liberam ad exercendum actum primo instanti quo illi exercet: sed tantum quatenus vel fuit ante libera ad illi exercendum, & actus tunc procedit ex indifferentia & libertate, quam voluntas habuit immediate ante illud instans: vel quatenus in eo instanti habet potestatem continuandi vel non exercendi eundem actum. Fundamentum illud est, quia voluntas illo instanti est determinata ad unum: & id omne quod est, necesse est esse. Ergo voluntas non est indifferens & libera ad actum quod est pro illo instanti. Tunc etiam quia priusquam libertas exercetur, praecedere debet liberatio.

21. Sitne voluntas libera eo instanti quo actus liberè exercet?

Contra primam conclusionem sentiunt Magist. in 2. dist. 25. lit. B. Hugo Victor. lib. 1. de sacram. p. 5. cap. 22. & Bonavent. in 2. dist. 3. secunda pars dist. art. 1. quaest. 2. ad 3. existimantes, voluntatem non esse liberam ad exercendum actum primo instanti quo illi exercet: sed tantum quatenus vel fuit ante libera ad illi exercendum, & actus tunc procedit ex indifferentia & libertate, quam voluntas habuit immediate ante illud instans: vel quatenus in eo instanti habet potestatem continuandi vel non exercendi eundem actum. Fundamentum illud est, quia voluntas illo instanti est determinata ad unum: & id omne quod est, necesse est esse. Ergo voluntas non est indifferens & libera ad actum quod est pro illo instanti. Tunc etiam quia priusquam libertas exercetur, praecedere debet liberatio.

22. Probatur ita esse.

Sed fundamentum illud plane seu voluum est. Licet enim necessarium sit esse id quod est, ex suppositione quod sit, quia impos-

sibile est idem simul esse & non esse: antecedenter tamen spectando voluntatem non necessariò deiunctam de se illi actui, neque vi omnium aliorum ad agendum praerequisitorum; non est necesse illum actum exerceri à voluntate, quae illum ponit dumtaxat quia vult, & quae si voluisset, non illum posuisset, aut posuisset oppositum. Sicut Deus ab aeterno potuit velle liberè plurima, quae non voluit: & non velle, quae voluit, aut velle eorum opposita. Secundò, voluntas est libera eo instanti quo exercet libertatem: id est, libertas est, eo instanti quo se exercet. Atqui libertas se exercet eo instanti quo actum ponit ex dominio, vel omittit: ergo &c. Maior est evidens, quia quod non est, non se exercet. Minor quoque manifesta est, quia libertas se exercet eo instanti quo operatur, & non ante vel post. Exercitium enim libertatis est eius operatio: operationis nomine intelligendo commissionem aut omissionem liberam.

Tertiò, voluntas est libera eo instanti quo peccat aut meretur. Atqui peccat aut meretur eo instanti quo actum exercet. Ergo est libera eo instanti quo actum exercet, & non tantum ante vel post, aut solum per respectum ad praeteritum vel futurum. Maior est evidens. Minor probatur, quia eo instanti, quo actus peccati committitur, peccator gratiam perdit, si tamen habeat: & non ante, vel post. Neque enim antea privatur illa propter peccatum quod postea facturus est. Neque etiam post peccatum, quasi gratia maneat eodem temporis instanti, quo peccatum mortale committitur. Sed perdit illam meritorie eodem temporis instanti quo peccat, propter peccatum naturè prius commissum, siue illud continuet, siue non. Et qui continetur, eodem instanti iustificatur, aut si iustus est, augmentum gratiae consequitur, propter actum contributionis meritorium de congruo, vel de condigno, siue illum actum continuet postea, siue non. Quo pacto sentiunt non pauci, Angelos omnes meruisse de congruo primam iustificationem per actum supernaturalem, quem habuerunt primo instanti suae creationis, & à quo immediate post destiterunt mali Angeli: quique proinde non sicut liberi & imputabiles per respectum ad indifferentiam antecedentem, nec propter liberam continuationem tempore subsequente. Putant enim isti auctores viam maiorem fuisse unius instantis temporis.

Perperam verò respondent aliqui actum illum fuisse meritorium, quia erat illi potestate Angeli illum continuare. Nam hoc tantum probat continuationem fuisse in libera potestate, & Angelum per illam potuisse mereri: sed non sufficit, ut prima productio actus fuerit libera, & per illam, seu naturam praequam, Angelus mererit de congruo primam suam iustificationem: sicut de facto illam meruerunt etiam

MARTINUS
NEUS
D. VI

mali Angeli, qui tamen iuxta sententiam predictam abstinuerunt ab eius continuatione. Ac certe quidem peccator qui contrititur, non iustificatur antequam exerceat contritionem. Id enim est contra Trident. sess. 6. cap. 7. initio, & contra rationem, quia forma non introducit tempore prius ante dispositionem. Contritio autem est dispositio ad iustificationem, ex Trident. ibidem iuncto cap. 6. & sess. 14. cap. 4. Neque etiam iustificatur aliquo tempore post contritionem. Tum quia forma introducit eodem instanti, quo est perfecta dispositio. Tum etiam quia sequeretur damnari peccatorem, qui non superuivert suo actu contritionis: quod est falsum.

25. Nunc in voluntate est libertas si non est libera e instanti quo operatur.

Quarto, si voluntas non est libera eo instanti quo actum exercet, & non eum tunc liberè ponit, ita ut possit non ponere si velit, nunquam voluntas est libera. Quia neque ante, neque post dici potest esse libera ad illum exercendum, nisi per respectum ad instans quo illum exercet. Ideo, inquit, dicitur liberè factura, aut liberè fecisse, quia liberè facit quando facit. Et quidem postquam fecit, non potest non fecisse. Quare non est libertas, eo quod iam fecerit: sed in eo quod quando fecit, potuit non facere, si voluisset. Antequam verò faciat, non minus necessariò caret actu, ex suppositione quod non iam faciat: quam necessariò illum habet eo instanti quo exercet, ex suppositione quod exercet. Denique voluntas, antequam actum eliciat, est libera ad eliciendum, vel non eliciendum, vel liberè. Non perdit autem illam indifferentiam, & libertatem, donec se determinet ad eliciendum, vel ad abstinendum. Ergo in illo instanti, quo elicit, non privatur ea libertate & indifferentia donec eliciat. Ergo spectata in natura priori, prout est id à quo exiit actus, & cuius virtute ponitur, non est privata potestate non eliciendi si velit: sed ita illum elicit, ut possit non elicere. Estque discrimen manifestum inter causas necessarias, & liberas, consideratas pro illo ipso instanti quo operantur: quod illæ non possunt non operari postis omnibus ad agendum prærequisitis. Illæ verò his non obstantibus sunt Dominæ sui actus, eliciuntque aut non eliciunt, prout libuerit. Quia postis etiam illis omnibus prærequisitis non sunt necessariò adstrictæ tali actui. In eoque consistit natura libertatis, & differentia à causis necessariis.

26. D. Thom.

Contra secundam assertionem opinari videtur D. Thom. quæst. 63. art. 5. ubi docet, Angelum non potuisse peccare in primo instanti, eo quod alioqui tale peccatum imputaretur Deo auctori naturæ Angelicæ. Tum quia prima naturæ operatio tribuitur auctori naturæ. Tum etiam quia prima volitio est à prima cogitatione. Prima verò cogitatio est à naturæ auctore: non enim potest esse ab ipso operante, per eius volun-

tatem, cum voluntas non possit operari sine prævia cogitatione.

Respondeo, primam illam operationem non fore naturæ, sed libertatis: & si viciosa est, non magis esse imputabilem Deo, neque magis esse ab illo, ut auctore, quam reliquos actus naturales, qui quocunque tempore sunt à creatura peccante. Sed neque etiam peccatum illud esset à prima cogitatione, quasi voluntas necessariò sequatur primam cogitationem: sed tantum illam præsupponeret natura illius. Possetque esse bona cogitatio, quamvis actus voluntatis esset malus. Fallitur enim qui putat, non posse peccatum esse in voluntate, nisi præcedat error, aut mala cogitatio in intellectu. Et sunt, qui licet videant meliora, pro bentque recto iudicio, deteriora tamen sequuntur pervertit voluntate. Denique non omnis prima cogitatio à Deo est, velut specialiter immissa aut procurata: sed potest esse ab occurru obiectorum, Deo solum concurrente ut causa generali.

Solvuntur argum. c. 6. de secundam conclusionem.

Vide tam. 2. dist. 3. sect. 6.

27. Malonius in 2. dist. 6. disput. 7. conclus. 2. Capreol. dist. 4. quæst. 1. art. 1. conclus. 4. Caietan. Bannes & Camel. par. quæst. 63. art. 3. Durand. Argentinas, Ricard. & alij plures, quos sequitur Gradius tract. 13. disput. 4. num. 6. Quorundam primus affirmat, Angelum de potentia ordinaria non posse peccare primo instanti suæ creationis. Quod præcipue probat eadem ratione quæ supra vultus est D. Thom. quia videlicet alioqui peccatum illud in Deum transferretur. Quæ ratio si esset efficax, æque probaret, neque etiam de potentia absoluta potuisse Angelum peccare primo illo instanti: cuius tamen contrarium assertit idem auctor conclus. 1. Hanc verè rationem D. Thom. confirmat primo, quia non potuit Angelus peccare, nisi prius fuerit in actu primo ad peccandum. Nam omnis actus primus præsupponit aliquem actum primum. Ergo si Angelus est malus in actu secundo, debet prius in actu primo esse malus. Hoc autem quod sit in actu primo, non potest Angelus in se produxisse: quia nulla potentia est causa sui actus primi, sed tantum actus secundi. Sicut neque potentia potest sibi esse causa essendi in actu, sed hoc habet, vel ab obiecto, vel ab efficiente. Secundo, qui sicut homines iusti non statim prorumpunt in peccatum, sed prius tentantur & abiciuntur, ac sensum inducuntur in confessum, ut ait Jacob. cap. 1. v. 14. & 15. sic Angelus. Neque sufficit Angelos habere liberum arbitrium primo illo instanti. Nam, inquit, quando in intellectu practico, per quem voluntas contrititur in actu primo, fuerit illata conclusio practica: tunc non potest voluntas non sequi illud iudicium, & non potest non eligere, quia necessitatur tum quoad exercitium, tum quoad specificationem. Illud autem iudicium includitur in eo, per quæ potentia constituitur in actu primo ad peccandum. Ad-

Contra eandem assertionem opinatur etiam Malonius in 2. dist. 6. disput. 7. conclus. 2. Capreol. dist. 4. quæst. 1. art. 1. conclus. 4. Caietan. Bannes & Camel. par. quæst. 63. art. 3. Durand. Argentinas, Ricard. & alij plures, quos sequitur Gradius tract. 13. disput. 4. num. 6. Quorundam primus affirmat, Angelum de potentia ordinaria non posse peccare primo instanti suæ creationis. Quod præcipue probat eadem ratione quæ supra vultus est D. Thom. quia videlicet alioqui peccatum illud in Deum transferretur. Quæ ratio si esset efficax, æque probaret, neque etiam de potentia absoluta potuisse Angelum peccare primo illo instanti: cuius tamen contrarium assertit idem auctor conclus. 1. Hanc verè rationem D. Thom. confirmat primo, quia non potuit Angelus peccare, nisi prius fuerit in actu primo ad peccandum. Nam omnis actus primus præsupponit aliquem actum primum. Ergo si Angelus est malus in actu secundo, debet prius in actu primo esse malus. Hoc autem quod sit in actu primo, non potest Angelus in se produxisse: quia nulla potentia est causa sui actus primi, sed tantum actus secundi. Sicut neque potentia potest sibi esse causa essendi in actu, sed hoc habet, vel ab obiecto, vel ab efficiente. Secundo, qui sicut homines iusti non statim prorumpunt in peccatum, sed prius tentantur & abiciuntur, ac sensum inducuntur in confessum, ut ait Jacob. cap. 1. v. 14. & 15. sic Angelus. Neque sufficit Angelos habere liberum arbitrium primo illo instanti. Nam, inquit, quando in intellectu practico, per quem voluntas contrititur in actu primo, fuerit illata conclusio practica: tunc non potest voluntas non sequi illud iudicium, & non potest non eligere, quia necessitatur tum quoad exercitium, tum quoad specificationem. Illud autem iudicium includitur in eo, per quæ potentia constituitur in actu primo ad peccandum. Ad-

dunt aliqui Angelum primo illo instanti habere iudicium practicum de omnibus quæ tunc velle debet: à quo iudicio necessitatur voluntas ad exercitium actus. Ideoque non potest male offerari, quin mala illa operatio referatur in Deum.

Satis a-
liis argu-
mentis.

Perùm vt ab hoc vltimo inciplamus: Non apparet vlla necessitas, cur Angelus habeat tale iudicium practicum primo illo instanti, neque possit occupari à cognitione, puta contemplatione sui, & rerum aliarum cum ipso creaturarum, quarum species infusas habet, aut Dei per creaturas analogice cogniti. Secundò, dato quòd necessariò habeat iudicium practicum de his omnibus quæ tunc velle debet: non magis ab illo necessitatur voluntas pro primo illo instanti, quam pro sequentibus, in quibus tamen potest Angelus libere facere contra iudicium practicum de ijs quæ facere debet. Ad alia argumenta Malonij Respondeo primò, ad actum peccati non aliud præsupponi necessariò nisi potentiam indifferentem ad bene vel male operandum cum sufficienti cognitione, huc propositione obiecti, quæ potentia est ipsa natura libertatis Angelicæ à Deo creata. Secundò, progressum illum peccati ne hominibus quidem generaliter loquendo, & absolute necessarium esse: multo magis minus Angelis, qui possunt celerius, & momento operari. Iacob. verò cap. cit. loquitur de modo peccandi qui frequenter contingit. Tertio denique, falsum esse voluntatem necessitari ad sequendum iudicium practicum. Potest enim ab illo discordare, vt iam superius diximus, & fufius probabimus in tract. de actib. h. m.

28.
R. fellun-
r aliæ
sentent. a.

Alij dicunt Angelum necessitari pro illo instanti ad exercitium actus naturalis amoris Dei super omnia. Qui amor est incompatibilis cum peccato. Sed non apparet, cur Deus cõfusus tantum & analogice cognitus ab Angelis, magis illum necessitet ad exercitium amoris primo illo instanti, quam alijs deinceps, in quibus liber est, non tantum quoad exercitium, sed etiam quoad specificationem, circa amorem Dei.

Alij tertio dicunt, Angelum necessitari quoad specificationem pro primo illo actu ita vt quamuis non necessariò velit operari, si tamen velit, non possit male velle. Sed hec que isti ostendunt vlla solida ratione cur Angelus magis necessitetur illo instanti, quam sequentibus, ad specificationem actus honesti, vel non mali, à obiecta propofita sub varijs considerationibus, sub quibus possunt bene & male operari à voluntate libera, & de se labili peccatum.

29.
Ricard.
Durand.

Speciatim autem opponit Ricard. in 2. dist. 3. art. 8. q. 2. actum necessarium & naturalem voluntatis præcedere liberum. Ergo primus actus voluntatis Angelicæ non potest esse peccatum. Addunt aliqui apud Durand. in 2. dist. 3. q. 2. num. 5. Nullum peccare posse nisi apprehendat bonum apparens, circa quod solum potest esse peccatum: bo-

num autem apparens apprehendi nequit, nisi prius appreheso vèro bono: quia bonum apparens apprehenditur per analogiam ad bonum verum. Ergo prius debet Angelus necessariò versari circa bonum verum, quam circa apparens.

Ad primum Respondeo, non esse necessarium vt in voluntate Angeli ante omnem eius actum liberum præcesserit alius naturalis & necessarius. Posita enim sufficienti cognitione circa obiecta non necessaria, & non necessitatur voluntatem, potuit incipere ab actu libero. Potuit quoque primo instanti suæ productionis habere plures actus voluntatis, quæ ac plures cogitationes: quorum vnus esset necessarius & alius liber sine ordine causalitatis & dependentiæ vnus ab illo.

Ad secundum, itego maiorem, sumendo bonum apparens proprie, pro eo quod videtur tantum esse bonum, & non est. Nam bonum delectabile, & bonum vile, est verè bonum: quamuis inferius bono honesto. Quare qui peccat circa bonum delectabile aut vile, quod præfert honesto: peccat circa verum aliquod bonum, quod non apprehenditur per analogiam ad verum bonum, sed germanè & proprie sicut in se est.

SECTIO III.

Vtrum voluntas Angeli inuariabiliter adhaereat ei quod semel elegit?

Respondeo negatiue: sed sicut liberè e-
legit, liberè potest electionem mutare. Ita docent S. Bonauent. Scot. Aegid. Rom. Occam, Durand. Gregor. Gabriel, Marsil. & alij quos citant & sequuntur Molin. ad quæst. 64. art. 1. disput. 2. Valent. quæst. 15. punct. 2. Vasq. disput. 239. cap. 4. Suar. lib. 3. cap. 10. num. 5. Becan. cap. 6. quæst. 12. Arrubal. disput. 180. cap. 2.

Probatur primò ex Scriptura, quæ docet Angelos, etiam beatos, liberè aliquando electionem mutasse. Vnde à fortiori colligitur hanc mutabilitatem non repugnare Angelis naturaliter spectatis. Antecedens patet ex Dan. 10. vbi Angelus Persarum custos pugnans cum Angelo custode Iudeorum de non permittenda Iudeorum liberatione, cognita Dei voluntate murauit consilium, vt fufius ostendunt Perer. Maldonat. & Cornel. in eum locum.

Probatur secundò ex Patribus. Idem enim de malis Angelis supponunt Ignatius Martyr, Cyprian. Cyril. Gregor. Nyssen. Basil. & alij, cum docent, Angelos post lapsam fuisse aliquandiu expectatos ad penitentiam, vt ex eorum verbis deducit Salmeron disput. 3. in 2. epist. D. Petri. Nam frustra ad penitentiam expectati fuissent, si eius erant incapaces. Erant autem incapaces, si habebant voluntatem inflexibilem in contrarium. Augustinus quoque

Angelum
posse mu-
tare elec-
tionem.
probatur
ex Scrip-
tura.

Idem pro-
bat ex
SS. Patribus.

Augustinus